

Beth Din (Rabbinical Court) of
Kollel Bais Talmud L'horuah
1556 - 53rd Street
Brooklyn, N.Y. 11219

Tel. (718) 435-1502 – 753-3613
Fax. 436-0846

בית דין צדק

קארלסבורג

שע"י

כולל בית תלמוד להוראה

ברוקלין, נ.י. יע"א
הגאון רבי יחזקאל ראטה שליט"א
גאב"ד

יום ד' לפ' תרומה ג' אדר שנת תשס"ד לפ"ק

לכל מאן דבעי למידע

לשאלת רבים, אודות שערוריית **כשרות הביצים** (הבאים במקומותינו מזן העוף הנקרא "ווייט לעגהארן"), שיצא עליהם ערעור שיש להם חשש דין "עוף הדורס" עפ"י המבחן המבואר בשו"ע יו"ד סי' פ"ב סעי' ב', שחולק את רגליו ב' אצבעות לכאן וב' לכאן, כשמעמידים אותו על חוט (ואשר לפי פסק הש"ך שם סק"ו וכל האחרונים שאחריו, אסור אף כשיש לו מסורת) –

הננו מודיעים ומאשרים בזה, שאתמול יצאו כמה מחבירינו הרבנים הגאונים שליט"א בראשות הראב"ד דבית דיננו הגאון הגדול המפורסם ובמיוחד בענייני כשרות הבשר, רבי יצחק שטיין שליט"א דומ"ץ פאלטישאן יצ"ו והרב הגאון הגדול המפורסם אבדק"ק דעברעצין שליט"א, לבקר כמה "פארמס" גדולים ומפורסמים שמהם מביאים את הביצים למקומותינו, לברר הדבר בברירות ובדקדוק רב כפי ההוראות שקבלו ממרן הגאב"ד שליט"א.

ואחרי עריכת כמה בדיקות ומבחנים במתינות ויישוב הדעת ועומק העיון על כמה תרנגולות, בכמה אופנים ובדרכים שונים, נתברר להם שאין יסוד לערעור הנ"ל, ואין לתרנגולות אלו דין חולק רגליו, (בנוסף לעדות של מסל"ת ממש של הפארמערס שזה טבעם ודרכם של עופות אלו, שבכל פעם שמעמידים עצמם על קנה או חוט מעצמם, נעמדים באופן של שלש לכאן ואחד לכאן), ודברים אלו מתאימים למה שנדבר מרן הגאב"ד דבית דיננו שליט"א בשבוע שעברה בעת ביקורו בארצה"ק אצל הגאון הגדול הפוסק המפורסם הגר"מ בראנסדארפער שליט"א חבר הבד"צ דעדה החרדית, שמסר לו את החלטתם והוראותם של הביד"צ דעדה החרדית אודות נידון הביצים של מין זה שנתעוררה לאחרונה גם שם, שלא ראו שום חשש ופקפוק בזה).

ואי לכן **הביצים מתרנגולות אלו** (שיש להם מסורת שנאכלו זה עשרות בשנים במדינתנו, ויש להם גם הג' סימני טהרה המבוארים בשו"ע סי' פ"ב שם) **המצויים בחנויות שבשכונותינו הם מותרים באכילה בלי שום חשש ופקפוק, ויאכלו ענוים וישבעו.**

וע"ז באעה"ח ביום הנ"ל בשם הביד"צ

נ"ב, רצו"פ מעל"ד המכתב של הגאון המפוי מומחה ובקי עצום בנושא זה, רבי חזקיהו יוסף כהן שליט"א מארצה"ק, להראב"ד דבית דיננו שליט"א, שנשלח אתמול.

הרבנים הנאונים שליט"א חברי הכי

(שמהם משווקים הרבה ביצים לשכונותינו, "Esbensshade" והפארמס שמוכרים להפירמא "Sauders") בהם בדרקו את התרנגול המכואר בשו"ע יו"ד סי' פ"ב סעי' ב' לברר אם הוא בכלל עוף הדרס שהוא אסור, דהיינו ש"מעמידים אותו על חוט" ורואים אם "חולק" הכנסת הגדולה, הבית לחם יהודה, הלחם הפנים, החכמת אדם, המקדש מעט, העורך השלחן, וה

ורואים כאן כמה פעמים בכרידות איך שהעופות "לענהארן" נעמרים באופן המכואר במשנה (חולין

עוף שני כנ"ל

הרב הגאון המפורסם מהר"י שטיין דומ"ץ פאלטישאן וראב"ד קארלסבורג שליט"א עושה את המבחן הנ"ל ומעמיד את העוף על החוט, רואים איך שנעמד מעצמו כהלכה.

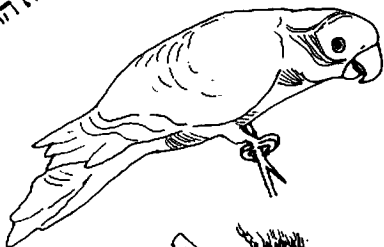

כאן רואים מאחורי החוט גם את "האחר לכאן"

שלוש אצבעות לכאן . . באופן ברור ובלתי מגומגם

עוף מכאן החולק רגליו

כל עוף החולק את רגליו - אצבעותיו טמא

ושתיים מכאן

שכשעמידו על החוט נותן שתי אצבעות מכאן

מותחין לו חוט של משיחה אם חולק את רגליו שתיים לכאן

ושתיים לכאן

הביצים נבדקים ע"י קרינת אור דרכם, לראות אם יש בתוכם איזה ממשות (ובגון התחלת ריקום של אפרוח או טיפת דם גדולה [טיפות דם קטנות הנקרא "בליץ טראפ" קשה להבחין עי"ז])

רום מעב"ת, המפורסם בשער בת רבים לשם ולתהלה, ומגדולי מזכי הרבים בדורינו אשר כנוככים בשמים מזהירים, הגאון הגדול רבי יצחק שטיין שליט"א, דומ"ץ דקהלא קדישא פאלטישאן, וראב"ד בית דין צדק קארלסבורג.

אחדשה"ט בכבוד וביקר!

אשר ביקש לדעת תוצאות המחקר שעשיתי בעבר לפני כמה שנים בנוגע לדין עוף שחולק אצבעותיו וכו' וכו' – ובהיות שכבר כמשך כמה שנים ישבנו יחד על המדוכה שעות על גבי שעות, אשיב בזה בקצרה כדלהלן; הנה כידוע כבר חקרתי אז בשעתו בזה הענין, בעזרה"ת, במשך כשבעה חודשים עם הרבה מאוד יגיעה, וראיתי פעם אחר פעם כי רבים הם האופנים בזה, ויש הרבה פעמים שזה נראה לכאורה כ"סימן טומאה" אבל באמת איננו "סימן טומאה" כלל וכלל, כך שקשה לי להשיב מבלי מראית עין על איזה אופנים ידבר כת"ר שליט"א. גם זאת אציין אשר אחרי תום מחקרים הנ"ל, המשכתי לחקור עוד בזה בכמה אופנים גם אצל מיני ה"יונים" המצויים מאוד באזורינו ואשר המסורת עליהם בלתי ניתנת לערעור, והרי גם ברור שהם גזעים טהורים מבלי שום תערובת. ואף מה' היתה זאת ש"יונים" מסוג הנ"ל קננו בביתי, ובכוונה תחילה לא קיימתי בהם מצוות "שילוח הקן" בשביל לעמוד מקרוב על מבחן ענין הנ"ל כיצר ישנים הגדולים בלילות [שהם אינם מעופפים בלילות ממקום הקן גם במשך תקופה ארוכה לאחר שיגדילו, וכידוע שזה חק בטבע אצל העופות שלא יהיו ישנים על הארץ. וגם אם יהיה במקומם מוט מעוקם או מחליק הם יתאמצו מאוד לישון ואפילו בעמידה בדוקא עלית ולא על הארץ]. וראיתי גם בזה שכאשר נעמדו על מוט מעוקם ומחליק היו צריכים להיאחזו בו בדוקא באופן של שתים לכאן ושתיים לכאן בכדי שלא יפלו, וגם או החליקו שוב ושוב עד שבאיזה שלב הצליחו להעמד ולישון עליו בדוקא באופן של חלוקה הנ"ל. והרי זה דבר ברור ומוסכם, ולא שייך לומר שה"יונה" חולקת שתים לכאן ושתיים לכאן.

כמו כן יש עוד הרבה פרטים לדון בזה כמו אם ה"חבל" או ה"מוט" הוא דק מדאי, באופן שהעוף מט לנפול והוא נאחז אז בכל צורה שהיא כ"מוט", וכן אם זה קורה רק כשהעוף עומד על המוט במעוקם באופן שחובת המציאות היא שתפול אצבע החולקת לאחר – ולכן אני קורא בשם "נפילת אצבעות", דהאיר אז כמאן דמליא דמי ונדמה לו שהוא המשך רוחב המוט ואז מבלי משים נופלת האצבע לאחר דהרי היא גם תלויה ועומדת מבלי שתיאחז כלל במוט, ואנן בעינן "חלוקת אצבעות" דייקא, דהיינו, באחיזה ובכח ממש כעין הדריסה. ומבחן המציאות מראה, שכל אלו שרק יש בהם בחינת "נפילת האצבעות", תמיד נקודת המוצא תהיה באופן של שלוש לכאן וא' לכאן דייקא – וקשה לי עתה להכנס שוב עד הפרטים הקטנים שבבחינה זו.

ודברי מרן החתם סופר וי"ע ידועים (כיד"ד, ח"ב, סימן ע"ד) שגם הטהורים יש להם את הכלי דריסה שהיא האצבע יתירה אלא שאין משתמשין בה, והילכך נראה לי לומר לפי דברי קדשו, שגם יש מקום לומר, ובמקום דהעוף אנוס הוא על פי מצבים שונים מחמת שהוא ירא וחרד שמא יפול מן המוט, שישתמש אז כן בכלי דריסה, אבל זאת לא מחמת רצון של דריסה אלא בשביל להגן על עצמו שלא יפול.

והארכתי הרבה בענין בעזרה"ת בכרך הראשון של ספרי שו"ת אבני חן בסימן מ"ט – בין היתר גם עם הרבה פרטים ואופנים שגראה לי לקולא בכל זה, מה שקשה לי מאוד להאריך עתה בזה שוב ושוב, והלוא כת"ר שליט"א מבין בעצמו שאם שבעה חודשים חקרתי בזה הענין הרי שיש הרבה פרטים וחילוקי דינים בענין, ובודאי ימחול לי כת"ר שליט"א מה שכל כך קיצרתי בזה, וההכרח לא יגונה.

ואשר בנוגע להגעשה בארץ הקודש הנה לגבי השאלות שעוררתי לפני כ-6 שנים, הייתי כל הזמן בקשר הדוק עם הרבנים הגאונים דייני הביד"ץ העדה החרדית שבירושלים עיה"ק שליט"א, ומה שהיה אז היה זה במקום מסריים מאוד כשכבר עמדו התנגדות לפני השמרתן וגם היו בהם עוד שינויים מופלגים בצורת החלוקה עצמה הנ"ל, ולא היה בהם בכדי ללמד על הכלל. וגם בזה אני לא העמדתי עצמי חלילה במקום גדולים להבריע דעה כזו או אחרת בענין – כפי שהבנתי מכת"ר שליט"א שלמד כן מפי השמועה, ורק חקרתי הצדדים לקולא ולחומרא בס"ד, והעברתי הכל למרגן ורבנן חברי הביד"ץ העדה החרדית שבירושלים עיה"ק. ולאחר מכן כבר ביקרנו כלולים רבים וגדולים מהמין "לגורן" שכאן בארץ הקודש, ונתברר במחשש שאין בהם שום שמץ וחשש של שאלה כל שהיא, ואף תערת הכל בצילומים מוחשיים ובאופן שניתן להמחיש ולהסביר לכל את החילוקים הברורים שבין שתי קבוצות הנ"ל.

ובאתי עה"ח ביקרא דאורייתא

חזקיהו יוסף כהן

"צ קארלסבורג, אצל הפארמס

ת "White Leghorn" שמהם באים הביצים הנמכרים במקומותינו, בתמונות רואים איך שהרכבים הנאונים עושים את המבחן

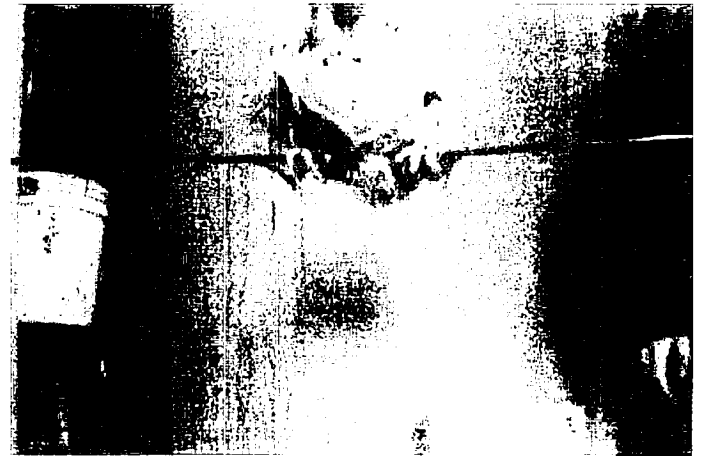
ת רגליו שני אצבעותיו לכאן וב' אצבעותיו לכאן" (ולפי"ד הרש"ל ואחריו הש"ך שם מק"ו והלבוש, והאחרונים הבאים אחריהם, ה"ה הפרי מגדים,

נחי צדק, אף דיש לו מסורת והג' סימני טהרה, אין לסמוך על המסורה וקבלה במעות היא)

"פ. ובגמ' שם ס"ה). שהוא סימן שאינו רודם והוא מהור, רהיינו "שלש לכאן ואחת לכאן מהור".

העוף יושב ביציבות כג"ל

העוף יושב על החוט ביציבות וריגוע ובאופן של התיישובות, מבלי רפרוף ופרכוס של ביעותותא, או נמי' ליפול או לקפוץ (המצוי לראות לפעמים כשהעוף נעמד כתחילה באופן שיכולים למעות שחולק אצבעותיו, [מה שבאמת אינו, כי ברור להמסתכל בעיון וביישוב הדעת, שאינו חילוק אצבעות כבעוף טמא שאוחז ומסבב את החוט באופן של שתיים לכאן ושתיים לכאן, רק שהאצבעות נפלו ונכפפו שלא במקומם מצד כהילות העוף להיאחו בכל אופן שיוכל, בכדי שלא יפול – וכמבואר גם במכתב של הגר"ח כהן הנ"ל, והמאושר גם מכיד"צ רעדה"ח וכמיוחד מהגאון האדיר מהר"מ בראנסדראפער שליט"א], שזה הי' כל הגורם להטעות שממנו נתהווה השערורי'.

הגאון המפורסם מהר"י שטיין ראב"ד קארלסבורג והגאון המפורסם מהר"ש שטערן אבד"ק דעברעצין, בשיחה עם הפארמער, שהגיד במסל"ת שהבחין דבר מעניין... שטבעם ודרכם של העופות האלו כשעולים על קנה או חוט, מעמידים עצמם באופן של שלש לכאן ואחד לכאן.

הדפסת והפצת גליון זה לתועלת הרבים, נתנדב ע"י הרבני הנגיד החשוב שליט"א לעי"נ האשה החשובה רבקה בת מו"ה זאב הלוי ע"ה נפטרה ביום כ' שבט

הביצים נארוזים בקופסאות הידועים ומוכרים...

